

Тема:Швейні та трикотажні товари

Швейні товари займають одне з ведучих місць в асортименті товарів народного споживання. Одяг призначений захищати людину від різних атмосферних дій, а також являється продуктом дизайну, прикрашає людину і разом із взуттям складає ансамбль.

Вимогу до одягу

- Функціональні: одяг застосований для захисту людини від дії навколишнього середовища
- Ергономічні: одяг повинен відповідати формі та розмірам тіла людини і бути зручний при застосуванні.
- Естетичні: форма, об'ємність, силует , величина форми, мода, ритм в одязі.
- Гігієнічні: одяг повинен мати гігроскопічність та парепроникність
- Технологічні: еластичність, драпируемість, жорсткість при згині, розтяжимість, прерубаємість, розширювання ниток у швах, відношення до волого-теплової обробки.
- Надійність: міцність на розтягнення, згин стиснення, стійкість до прання та хімчистки, деформації, моральний та фізичний знос.
- Економічні

Схема виробництва швацьких товарів

1.Проектування виробів

1.1 Моделювання – створення ескізів моделі на папері

1.2. Конструювання – розробка креслень, викрою на деталі по затвердженим моделям

2. Розкрій матеріалів

3.Пошивний процес – з'єднання деталей між собою нитково-строчечними швами

4. Обробка виробів – вишивка, аплікація, декоративні строчки

5. Волого – тепла обробка – для придання товарного вигляду застосовують утюжку, пресування, відпарювання деталей, обробка на пароповітряних манекенах

6. Контроль якості, маркування, пакування – кріплення ярликів, пакування у поліетиленові пакети, а потім партіями в картонні коробки.

Класифікація швейних товарів

- За призначенням
  - побутова
  - спортивна
  - відомча
  - виробнича
  - національна

- За матеріалом верху
  - бавовняні
  - вовняні
  - льняні
  - шовкові
  - із шкіри
  - штучного хутра
  - трикотажних полотен

- За умовами експлуатації
  - домашня
  - повсякденна
  - вихідна для відпочинку
  - робоча

- За формою
  - строгої
  - спортивної
  - фантазі

- За силуетом
  - прямого

- напівприлягаючого
- прилягаючого
- прямого

- За зростом, повнотою

- За кроєм

- реглан
- вшивний
- цільнокраєвий
- комбінований

- За сезоном носки

- зимова
- літня
- демісезонна

- За статево – річним призначенням

- чоловіча
- жіноча
- молодіжна
- дитяча

- За формою коміру

- прямий
- стойка
- шарів
- шаллю

- За розмірами

Побутовий одяг ділять на групи:

1.Верхній одяг

А) пальто (пальто, на півпальто, плащі куртки)

Б) костюми (двійки, трійки, брюки, спідниці, жакети, жилети, піджаки, блейзер, фраки, смокінг)

2. Легке плаття

- плаття, халати, сарафани, блузи, плаття костюми

3. Білизна

А) верхня (чоловічі сорочки, піжами)

Б) нижня (нижні сорочки, кальсони, труси, нічні сорочки, піжами для сну)

4. Головні Убори

- шляпки, картузи, кепи, панами, жокейки, біретки.

Розмір одягу визначається вимірюванням тулуба на рівні грудної клітки в сантиметрах.

Зріст визначають вимірюванням фігури від найвищої точки голови до підлоги в сантиметрах.

Повноту визначають вимірюванням обхвату стегон у жінок і талії у чоловіків.

В залежності від повноти чоловічий одяг ділять на 3 повноти:

- Мала
- Середня
- Велика

В залежності від повноти жіночий одяг ділять на 4 повноти:

- Мала
- Середня
- Велика
- Дуже велика

На маркувальних ярликах швейних виробів указані розмірні дані у наступному порядку

196 – 96 – 100

Де 196- це зріст, 96- це розмір, 100- це повнота

Розмір чоловічої сорочки визначають обхватом шиї у см.

Наприклад: комірець – 41см. Дорівнює 52 розміру

Розмір головних уборів виміряють від центральної точки чола по випуклим місцям окружності в см.

Головні убори можуть бути від 34 розміру до 64 розміру

Трикотажні товари

Трикотаж походить від латинського слова: trikoter – в'язані вироби.

Сировиною є пряжа і нитки різного волокнистого складу, на відміну від тканини, ткатство складається із двох систем – ниток, а трикотаж із однієї.

Виробництво трикотажних виробів значно ефективніше ніж виробництво тканин, бо менше витрачається сировини, трикотажні машини більш високопродуктивні, багато виробів оминають такий процес як розкрій.

Основні властивості трикотажу: легкість, хороша розтяжимість, практичність, гарно облягає фігуру людини, малозминаємий, теплозахисні властивості, повітря-проникність і паро-проникність, привабливий зовнішній вигляд, розпускаємість.

Основним елементом трикотажу являється петля, виготовляють із пряжі і ниток, шляхом утворення петель і з'єднання між собою.

За видом сировини:

- однорідні (із одного виду сировини)
- неоднорідні (із різних видів)

Однорідні виробляють із пряжі натуральних волокон (бавовна, вовна)

Із пряжі і ниток – зі штучних волокон (віскозні, ацетатні)

Із пряжі і ниток синтетичних волокон (капрон, нитрон).

До неоднорідних відносять вироби із пряжі натуральних волокон у суміші з хімічними волокнами та іншими.

За способом обробки бувають:

- суворі

- відварені
- вибілені
- фарбовані
- пістряво-в'язані
- набивні
- начесані
- тиснені
- лощені з різними структурними ефектами (під букле, твід, зернистої структури з ефектами жатки та ін..)

Підприємства – виробники: Бердянська трикотажна фабрика (білизняний трикотаж із бавовняної пряжі; Мелітопольська фабрика білизняних, верхній трикотаж із змішаних волокон; Київська фабрика; Дніпропетровська фабрика «Дніпрянка» (верхній трикотаж); Чернігівська (верхній трикотаж); Одеська фабрика (білизняний трикотаж із віскозної і ацетатної); Чернівецька (верхній трикотаж і панчішно-шкарпеткові вироби); Харківська трикотажна фабрика №1(верхній), №2(спортивний)

За способом виготовлення в залежності від переплетень: кулірні, осново-в'язані

Кулірні – поперечно в'язані, отримують із однієї або декількох разом взятих ниток, які по чергово накладають на голку.

Наробка трикотажу іде послідовно по порядку

За будовою:

Із петельних рядів розташованих горизонтально і петельних стовбчиків розташованих вертикально.

До кулірних переплетень відносять :

- 1) гладь – лицьова сторона стовбчики, зворотна дужки, лицьова сторона – гладка, зворотна – шершава, такі полотна розтяжимі у два рази більші по ширині ніж по довжині , застосовують для панчішно-шкарпеткових виробів.
- 2) ластик – ряд стовпчиків чергується з рядом дужок, сторони однакові, більша розтяжимість, пружність, застосовують для манжетів, комірців, поясів, панчішно-шкарпеткових виробів.

3) інтерлок – перекриття двох ластиків, сторони однакові, бо два лицьових стовпчика чергуються з двома зворотними, трикотаж щільний, малорозтяжимий, для верхніх виробів і трикотажної білизни.

Оборотній трикотаж – на зворотню і лицьову входять дужки, однаково розтяжимість вздовж і поперек полотна.

Платироване (покривне) – дві нитки різні по волокнистому складу, одна зворотна бавовняна, а друга (лицьова) шовкова. Лицьова сторона – блискуча, зворотна – матова. Застосовують для білизни і панчішно-шкарпеткових виробів.

Жакардове переплетення – можуть бути рельєфи , узори, крупні малюнки.Верхній трикотаж.

Фангове переплетення – важкий щільний трикотаж, малорозтяжимий, застосовують для верхнього одягу : пальто, куртки, костюми.

Напівфангове – лицьова і зворотна сторона різні, тонше ніж фангове. Застосовують для верхнього трикотажу.

Ажурне переплетення – це на поверхні просвіти у вигляді геометричних фігур або інших малюнків. Застосовують для білизни виробів і верхнього трикотажу.

Осново-в'язні переплетення відрізняються тим, що трикотаж виробляють із синтетичних ниток II розташований один до одного, наробка трикотажу іде по стовпчикам, менша розтяжимість, що відрізняється від кулірних, вища щільність, за рахунок здвигу на одну або декілька голок, до таких переплетень належать трико, лицьова і зворотна – однакова , але у них непривабливий зовнішній вигляд . Застосовується разом із іншими переплетеннями – трико-сукно-лицьова сторона стовбчики- зворотна – протяжки , застосовують для шовкової білизни.

Атлас – зсув відбувається в кожному рядку на одну голку за певним малюнком і повертається в початковий стан. Застосовують для виготовлення легкого жіночого плаття і блузочних полотен.

Класифікація трикотажних виробів

1. За призначенням:

- Верхній трикотаж
  - Білизняний
  - Панчішно-шкарпетковий
  - Перчаточний
  - Платтяно-шарфовий і головні убори
2. За волокнистим складом:
    - Із бавовняної пряжі
    - Вовняної, синтетичної, об'ємної пряжі
    - Із віскози, ацетату, капрону
  3. За способом виготовлення:
    - регулярні (повністю в'язані)
    - напіврегулярні (мають один або два швейних шва)
    - кроєні і зшиті по типу швейних виробів
  4. За розмірами:
    - Для дорослих (від 44 до 64) 3 довжини виробника
    - Дитячий (від 22 до 44) 2 довжини
  5. За видом переплетень (кулірні, осново-в'язані)
  6. За обробкою відбілені, набивні, гладко-фарбовані, пістряво-в'язані, металеві
  7. За сезонністю: зимові, літні, демісезонні
  8. За умовами експлуатації: домашні, спортивні, парадні, повсякденні.
  9. За видами : (плаття, костюм, пальто)

Фасон трикотажних виробів характеризуються наступними ознаками: силуетом, типом конструкції виробів, покроем і довжиною рукавів, формою коміра, типом застібки, конструкцією кишень, характером обробки низу виробів і низу рукавів, малюнком трикотажного полотна.

За силуетом верхні трикотажні вироби бувають: прилягаючі, напівприлягаючі, прямі і просторі .

Асортимент трикотажних виробів ділять на групи :

1. Верхній трикотаж (пальто, напівпальто, жакет, джемпер, светр, пуловер, гольф, жилет , костюм, спорт, костюм, жіноче плаття, спідниця, блуза, брюки спортивні, рейтузи.
2. Білизняний трикотаж.

За призначенням: побутовий і спортивний

Побутовий ділять на верхній (верхні сорочки 3 типів і домашні піжами) і нижній трикотаж (нічні сорочки, дитячі сорочки, комбінації, панталони 3-х типів, з довгими ніжками, короткими ніжками, панталони – труси, нижні спідниці, пеньюари

Спортивний – майки на плечиках і на бретелях. Фуфайки з довгими і короткими рукавами, купальні костюми. Плавки, шорти чоловічі, трико спортивне для заняття велоспортом.

3. Панчішно-шкарпеткові вироби виробляються на кругло панчішних машинах автоматах і на котон-машинах. Виробляють у вигляді трубки, вироби не мають шву, не формостійкі, більш дешеві. Вироби з котон-машин формостійкі, так як форму отримують під час в'язання за рахунок збільшення і зменшення петель, більш тонкі, можуть мати шов, чітко виражені носок і п'ятка(колготи, гольфи, або напівпанчохи носки, підслідники.
4. Перчаточні вироби і головні убори – печатки, рукавички (жіночі та дитячі), шапочки, шарфи (у комплекті), берети, платки головні, палантини(широкий шарф)

В залежності від наявності дефектів вироби ділять на сорти – I і II.